

הכנסת

הכנסת העשרים-וחמש מושב שני

פרוטוקול מס' 450
מישיבת ועדת הכספים
יום רביעי, ג' באב התשפ"ד (7 באוגוסט 2024), שעה 11:30

סדר היום:

1. הצעת תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (נזק מלחמה ונזק עקיף) (חרבות ברזל) (הוראת שעה) (תיקון מס' 5), התשפ"ד-2024.
2. הצעה לדיון מהיר בנושא: "הארנונה לעסקים בצפון" של חברי הכנסת ניסים ואטורי, אלון שוסטר, יאסר חוג'יראת, יצחק קרויזר, טטיאנה מזרסקי.
3. דיון בנושא ייחודיותה של העיר צפת וקריסת העסקים בעיר, הצעתו של חבר הכנסת מיכאל ביטון

ת

נכחו:

חברי הוועדה:

משה גפני – היו"ר
ינון אזולאי
אביחי אברהם בוארון
ולדימיר בליאק
אלי דלל
אחמד טיבי
חווה אתי עטייה
חמד עמאר
יצחק קרויזר
אלון שוסטר
נאור שירי
אושר שקלים

חברי הכנסת:

מיכאל ביטון
ששון ששי גואטה
ניסים ואטורי
טטיאנה מזרסקי

מוזמנים:

יוראי מצלאוי	—	סמנכ"ל, משרד האוצר
אשרת חסיד	—	רמ"ט מנכ"ל, משרד האוצר
גל ברנס	—	משרד האוצר
אמיר דהן	—	מנהל מחלקת פיצויים, רשות המסים
ישי פרלמן	—	עוזר ראשי משפטי, רשות המסים
אורלי שיף	—	עוזרת ייעוץ משפטי חקיקה, רשות המסים
יעל אסיף	—	עוזרת ייעוץ משפטי, רשות המסים
אפרת אורן	—	עוזרת ראשית ייעוץ משפטי, רשות המסים
יוסי קקון	—	ראש עיריית צפת
אליהו פינס	—	עוזר מ"מ ראש העיר צפת

–	סגן ומ"מ ראש העיר צפת	–	ישראל סברדלוב
–	יו"ר לה"ב - לשכת ארגוני העצמאים והעסקים בישראל	–	רועי כהן
–	נשיא התאחדות התעשיינים	–	רון תומר
–	מ"מ נשיא לשכת יועצי המס	–	גיתית שלומי
–	יו"ר תנועת העצמאים	–	אורן בוטא
–	ראש מינהל כלכלה, מרכז השלטון המקומי	–	ענת לובזנס
–	צוות כנסת וממשלה בפורום העצמאים והפריילנסרים מבית ההסדרות החדשה	–	ליאור גור
–	ראש המועצה האזורית מבואות החרמון	–	בני בן-מובחר
–	חבר מועצת העיר קרית שמונה	–	אלי זעפרני
–	מ"מ סגן ראש העיר בקרית שמונה	–	אופיר יחזקאלי
–	ראש המועצה מרום הגליל	–	עמית סופר
–	מייסד המחאה מחאת הריבון	–	אורן פסטרנק
–	מנהלת שיווק מנדיס	–	יעל אליה-מדי
–	נשיא ארגון המגזר העסקי	–	דובי אמיתי
–	רכז פורום עסקים צפת, מנדיס	–	לילך סגל
–	מנהל עמותה, לשכה לפיתוח כלכלה ומסחר	–	אופיר נחמני
–	מנהלת פיתוח עסקי ופרוייקטים בענף התיירות	–	נגה בן פרז
–	מרצה באקדמיה, יועצת ארגונית ועסקית	–	אורית דגני דיניסמן
–	מנכ"ל התאחדות בעלי אולמות	–	אבירם אלון

ייעוץ משפטי:

שלומית ארליך

מנהלת הוועדה:

טמיר כהן

רישום פרלמנטרי:

יפעת קדם

רשימת הנוכחים על תואריהם מבוססת על המידע שהוזן במערכת המוזמנים הממוחשבת. ייתכנו אי-דיוקים והשמטות.

הצעת תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (נזק מלחמה ונזק עקיף) (חרבות ברזל) (הוראת שעה) (תיקון מס' 5), התשפ"ד-2024

היו"ר משה גפני:

אני מחדש את הישיבה. ולדימיר, בקשה.

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

ב-17 ביוני קיימנו דיון על הסיוע למוזיאון לוחמי הגטאות ונתת שבועיים למשרד התרבות והספורט לחזור עם תשובות. אנחנו כבר ב-7 באוגוסט ואין תשובות. מאז קרו שני דברים. קודם כל, הסיוע למוזיאון ב-2024 קוצץ ב-6.5%, ב-150,000 שקל, ודבר שני, אתמול הייתה מתקפת כתב"מים על האזור. אם נחליט למחוק את המקום הזה בסדר, אבל זה צריך להיאמר לפרוטוקול. אם אנחנו כן רוצים לנצל את המקום הזה כי הוא חלק מהמורשת, ואם אנחנו לא רוצים להחליף את המורשת שלנו במשרד למורשת, בואו נעשה משהו כדי לעזור. אני מבקש שנקדם את הנושא הזה - אולי גם נקיים עוד דיון ונמצא פתרון.

ראיתי דיווחים על כך שחברות הדירוג פנו למשרד האוצר וביקשו הבהרות בנושא פריצת מסגרת הגירעון, אולי אנחנו בדרך להורדת דירוג נוספת. מכיוון שמשרד האוצר ושר האוצר לא עשו שום דבר בפעמיים הקודמות כדי למנוע את הורדת הדירוג, כשהמחיר של הכישלון הזה הוא עשרות מיליארדי שקלים שנשלם על החזר החוב בשנים הקרובות, ומכיוון שאני שומע שהמשך הפינוי של התושבים מהצפון מספטמבר יעלה עוד לפחות שלושה מיליארד שקלים, מה שיחייב פריצת גירעון נוספת - זה עומד בסתירה מוחלטת להבטחות של שר האוצר במליאה, הוא הבטיח לנו שבסוף שנה הגירעון יחזור ל-6.6 - חשוב שניתן על זה את הדעת.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

כשאני רואה ב"הארץ" שהמועמד למפכ"ל מתחייב לשר שהוא יגבה אותו מול ראש הממשלה בנושא הריסת הבתים אצל הדרוזים, אני לא יכול לעבור על זה בשקט. אחד כזה לא צריך להיות מועמד למפכ"ל. אם המטרה של השר לביטחון לאומי - אני קראתי לו השר לביטחון לאומי - היא להרוס אצל הדרוזים ושהמפכ"ל יגבה אותו - הוא יודע שהדרוזים לא בנו בנייה בלתי חוקית כי הם בונים על הקרקע הפרטית שלהם - בושה וחרפה שאחד כזה יהיה מועמד למפכ"ל. אנחנו לא נאפשר הריסת בתים אצל הדרוזים, השר יכול לחלום על זה והמועמד למפכ"ל יכול לחלום על זה. אנחנו לא בונים על קרקע של אף אחד, אנחנו בונים על הקרקע שלנו, על הקרקע הפרטית שלנו. לא אושרו לנו תכניות שנים רבות. הפקירו את העדה הדרוזית ועכשיו המפכ"ל והשר רוצים להרוס לעדה הדרוזית. לא ניתן דבר כזה.

היו"ר משה גפני:

אני עובר לסעיף שעליו התכנסנו - הצעת תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (נזק מלחמה ונזק עקיף). אני מבקש לא לדבר על מאי-יוני, אני מבקש לדבר על יולי-אוגוסט. הנושא הזה שחוזר על עצמו כל פעם מחדש הוא לא לכבוד לאף אחד, לא לנו ולא לכם. בתקנות שאנחנו הולכים לדבר עליהן עכשיו מדובר גם על יולי-אוגוסט.

ינון אזולאי (ש"ס):

ינואר, פברואר, מרץ, אפריל, מאי, יוני, יולי ואוגוסט.

יוראי מצלאוי:

לאור ההחרפה בצפון אמרנו שאנחנו מבקשים לבחון את הדבר הזה, לראות איזה פתרונות אפשר להציע. אמרתי פה שתתנו לי בין שבוע וחצי לשבועיים, זאת הייתה ההתחייבות שלנו. בשבוע וחצי הזה עבדנו מול פיקוד העורף ומול פיקוד צפון, הצלחנו לקבל מסמך משותף של שני הפיקודים, גם העורף וגם צפון, שסוקר את המצב ברמת הגולן, צפון ודרום, את המצב בגליל העליון, וגם מתייחס ליישובי קו העימות שאיתם הייתה לנו פחות בעיה. הוא סוקר את ההחרפה שהייתה באזורים האלה החל מחודש מאי ומתאר את ההגבלות שכפועל יוצא מאותה החרפה קרו. על בסיס המסמך הזה הצלחנו לבסס מתן פיצוי במסלול מחזורי, שזה המסלול המלא, לכלל האזורים האלה, גם רמת הגולן על כלל היישובים וגם גליל עליון שנכנס לראשונה מתחילת המלחמה למסלול מחזורי. הדבר הזה פותר הרבה מאוד סוגיות שעלו פה על השולחן - סוגיית הדרוזים שייכנסו עכשיו למסלול מחזורי, סוגיית המסעדות בצפת ובמקומות אחרים. המסלולים

שנתנו בחודשים ינואר עד אפריל ניתנו לתיירות ואטרקציות. עכשיו הפיצוי הוא פיצוי מלא לכלל העסקים בגליל העליון ובגולן, צפון ודרום, לא רק בסקטור מסוים. בהתייחס לשאלה של כבוד היושב ראש, של הרב גפני, כתבנו בדברי ההסבר לתקנות שככל שלא תהיה הטבה במצב אנחנו נאריך על בסיס אותם עקרונות גם לחודשים יולי-אוגוסט.

דובי אמיתי:

מי צריך לאשר את זה?

רון תומר:

מה עם מענק עבודה למפונים?

יוראי מצלאוי:

מה שמונח כרגע על שולחן הוועדה זה מחזורי מלא לרמת הגולן צפון, לרמת הגולן דרום ולאזור התרעה גליל עליון. את קו העימות שהוארך למאי ויוני נבקש להאריך עכשיו גם לחודשים יולי ואוגוסט.

נאור שירי (יש עתיד):

אמרת אזור התרעה גליל עליון.

יוראי מצלאוי:

כמו שהבהרתי בישיבות קודמות, אנחנו עובדים לפי מפת ההנחיות וההתרעות של פיקוד העורף. זה אומר שכלל היישובים באזור גליל עליון, שזה כולל את צפת - -

נאור שירי (יש עתיד):

גם בגולן עשיתם את זה?

יוראי מצלאוי:

גם בגולן.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

יש רשימה של היישובים?

יוראי מצלאוי:

רשימת היישובים מצורפת לתקנות.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

האם היישובים הדרוזים נכללים?

יוראי מצלאוי:

כלל היישובים הדרוזיים שדיברנו עליהם, שזה יאנוח-ג'ת, בית ג'אן וכסרא-סמיע, בפנים.

נאור שירי (יש עתיד):

כל היישובים שהם תחת התרעה? האם זה כל רמת הגולן או רק אזורי התרעות ברמת הגולן?

יוראי מצלאוי :

יש מפה מאוד ברורה של פיקוד העורף שנמצאת באתר ואפשר לראות. כלל היישובים שנכללים באזור התרעה גליל עליון ובאזור התרעה רמת גולן נמצאים ברשימה.

אמיר דהן :

אלה אותם יישובים שהיו בתקנות של אוקטובר עד דצמבר.

יוראי מצלאוי :

צפת בפנים, עכו בפנים, ראש פינה בפנים, עמוקה בפנים, אמירים בפנים.

אמיר דהן :

יש מדיניות התגוננות שפיקוד העורף מפיץ כל יום. בתוך מדיניות ההתגוננות יש אזורי הנחיה של פיקוד העורף. יש כ-18 אזורי הנחיה בכל הארץ. יוראי מדבר על אזורי הנחיה מתוך הנחיות של פיקוד העורף, שזה גולן דרום, גולן צפון, קו עימות וגליל עליון. לגולן דרום ולגולן צפון היו תקנות מלאות באוקטובר עד דצמבר, לכן גם עכשיו מדובר באותם יישובים.

יוראי מצלאוי :

המסמך שקיבלנו מפיקוד העורף ופיקוד צפון פורט את ההגבלות, את החמרה ואת המצב הביטחוני שחל באזורים הרלוונטיים החל מתחילת חודש מאי, כאשר הוא מפרט שיש עלייה משמעותית בהיקפי הירי ובאיומי הכטב"מים. הוא מתרגם את זה לארבעה סוגים של הגבלות שחלים באזורים האלה ומתבססים על בסיס הערכות מצב שונות שמתקיימות באופן שוטף, בין היתר הגבלות על שגרת הפעילות החינוכית, יציאה לחצרות, עיכובים בלוי"ז, הסעות שלא מגיעות לבתי הספר בגלל התרעות, צמצום משמעותי בטיולי בתי הספר, במיוחד במרחב של רמת הגולן צפון שזה מרחב מתויר מאוד, חסימות צירים, והסיפור של השריפות שנוסף באופן דרמטי בחודשיים האחרונים וגרר פינויים של חלק מהתושבים לתקופה קצרה מהבתים. כרגע, מבחינת הנחיות ההתגוננות של פיקוד העורף היבשות, גם רמת הגולן צפון, גם רמת הגולן דרום וגם גליל עליון ירוקות כמו גוש דן. המסמך של פיקוד העורף ופיקוד צפון מאפשר להבדיל את האזור הזה מאזורים אחרים בארץ. יש פה הכנסה של גליל עליון למסלול מחזורים מלא.

ולדימיר בליאק (יש עתיד) :

הם זכאים גם להוצאות מזכות?

יוראי מצלאוי :

מסלול מחזורים זה יותר מהוצאות מזכות. המסמך של פיקוד העורף חל החל מחודש מאי.

ולדימיר בליאק (יש עתיד) :

אני יודע שמחזורים זה יותר, אבל היה כאן דיון שבו אמרתם שבמצבים מסוימים הוצאות מזכות עדיף. האם הם יוכלו ללכת על הוצאות מזכות?

יוראי מצלאוי :

לא.

נאור שירי (יש עתיד) :

האם רשימת היישובים היא תוספתית לקו העימות?

אמיר דהן :

תוספתית לקו העימות.

נאור שירי (יש עתיד):

נהריה היא בקו עימות?

יוראי מצלאוי:

נהריה תמיד הייתה בפנים.

אמיר דהן:

נהריה זכאית בלי קשר.

חמד עמאר (ישראל ביתנו):

מגידל שמש הייתה ירוקה - למרות זאת ראינו איזה אסון גדול היה שם. לא צריך להתייחס לנושא של ירוק ואדום. המצב בצפון הוא מצב מאוד מאוד קשה, כל היישובים סובלים, כל המסחר והתעשייה בהפסדים אדירים מאז תחילת המלחמה. טוב מאוד שהכנסתם את היישובים הדרוזים, את רמת גולן צפון ודרום, לכן אני אתמוך בנושא הזה.

ששון ששי גואטה:

בענף הפטם עדיין לא הגיעו להסכמים, אנשים לא מקבלים פיצויים ואין להם הכנסות. אדם שגר בדלתון לא זכאי לפיצוי למרות ששטח המרעה שלו נמצא בקרית שמונה. כל המרעה שלו נשרף, הפרות הלכו, אין לו יכולת להגיע לשם, אבל רק בגלל שהוא גר במושב דלתון הוא לא מקבל את הפיצוי.

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית):

שטחי מרעה נכללים בתוך הפיצויים.

ששון ששי גואטה:

בגלל שהם גרים בכל מיני יישובים הם לא מקבלים פיצויים.

אחמד טיבי (חד"ש-תע"ל):

בישיבה הקודמת הזכרנו את היישובים הדרוזים ואת פסוטה, את ג'ש (גוש חלב) ויישובים אחרים.

אמיר דהן:

הם בפנים.

ינון אזולאי (ש"ס):

יוראי, תמיד כשיש ביקורת הביקורת היא לא אישית. לגבי מה שהיה בפעם שעברה אמרתי לך שזה לא ראוי ולא נכון, אבל הביקורת היא לא עליך. העליתם את זה להערות הציבור, יש פה שינוי, באמת דברים טובים, אבל יש פה כמה דברים שלא התייחסתם אליהם. דיברנו לא פעם, ואני אחזור על זה עוד פעם ועוד פעם, על ההפקות שלא נתתם להם מענה. למי שחי בצפון יש מענה כחלק מזה, אבל אנחנו יודעים שבאופן כללי לא נתתם להם מענה. זעקנו על זה פעם אחר פעם גם בקורונה וגם עכשיו. אני מציע שתצא אמירה מצד האוצר שהחלטתם לסגור את ענף ההפקות. אתה יודע מה, לפחות נדע שזאת ההחלטה.

נאור שירי (יש עתיד):

אולמות קיבלו עכשיו, לא?

ינון אזולאי (ש"ס):

עכשיו קיבלו, אבל הם לא קיבלו רטרואקטיבית. אתם מדברים איתנו על מאי-יוני. מה קורה לגבי ינואר, פברואר, מרץ, אפריל? יש מקומות שקיבלו בינואר-פברואר.

יושב לידך ראש העיר של צפת. אני הייתי בצפת גם לפני מאי. יפה מאוד שהצלחתם להושיב את פיקוד העורף ופיקוד צפון, אבל אני הייתי מבקש שתושיבו חברה אחת - נתוני אשראי. שימו אותם באחד הכללים שלכם, תגידו שאתם רוצים לראות מבחינת נתוני האשראי מה קרה בערים האלו. אם אתה זוכר, עשינו את זה גם באילת. ראינו שהייתה שם ירידה, מה שהביא להחלטת ממשלה.

נאור שירי (יש עתיד):

הסליקה הייתה בניגוד לדעת האוצר.

ינון אזולאי (ש"ס):

זה אחד הדברים שדחפו לעניין הזה של להביא פיצויים מיוחדים לעיר אילת. אם תסתכל על ינואר, פברואר, מרץ, אפריל אתה תראה את נתוני האשראי, אתה תראה את החנויות שסגורות. אני הייתי במקומות שמפונים ובמקומות שלא מפונים, ראיתי שאין להם מענה. אתם לא נותנים אחורה.

יוראי מצלאוי:

על מה?

גל ברנס:

לא השתמשנו אף פעם בנתוני אשראי.

ינון אזולאי (ש"ס):

זאת המציאות. יש פה עובדה קיימת.

יוראי מצלאוי:

התקנות האלו הן תקנות מס רכוש ונזק מלחמה. אנחנו נצמדים להנחיות פיקוד העורף ופיקוד צפון. מעולם לא התבקשנו לנתוני אשראי כדי לתת פיצוי.

ינון אזולאי (ש"ס):

ב"צוק איתן" לא הסתמכו על ההוראות של פיקוד העורף.

יוראי מצלאוי:

יש קורלציה מובהקת בין מה שהיה באותם חודשים מבחינת ההגבלות על היישובים לבין הפיצויים שאישרנו. לא היה שלב במהלך המלחמה שלא ניתן מענה לצפת, לעכו וכו', תמיד היה מענה. גם בחודשים ינואר עד אפריל העברנו על כלל האזור של גליל עליון מסלול הוצאות מזכות לתיירות ואטרקציות. ההגבלות בחודשים ינואר עד אפריל הן לא אותן הגבלות בין מאי לעכשיו. ההחרפה הדרמטית שאפשרה לנו לתת מחזורים חלה, וזה על פי המסמך של פיקוד העורף, מתחילת חודש מאי.

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

אני קודם כל שמח שיש פה התקדמות אחרי תשעה דיונים, אבל אני עדיין רוצה לדבר על מרץ-אפריל. למה אנחנו מדברים על מרץ-אפריל? כי היינו באזור במרץ-אפריל וראינו עסקים שלא מקבלים מענה. כנראה שהייתה החרפה ממאי, אבל גם במרץ-אפריל היו עסקים שירדו ב-100%, לא ב-30%, ב-40%, ב-50% או ב-60%, לכן אני חושב שמרץ-אפריל צריכים להיות בפנים.

אני רוצה להעלות את הנושא של מענקי עידוד של חזרה לעבודה. היו פה מספר דיונים, גם ביוזמתי וגם ביוזמת חברת הכנסת רייטן וחברי כנסת נוספים, ובאוצר הבטיחו לבחון ולחזור אלינו.

היו"ר משה גפני:

ביקשה ממני גם שרן השכל.

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

המענקים הופסקו ב-1 ביולי. אני רוצה לקבל תשובה איפה זה עומד, כי המענקים האלה, בעיני, עבדו בצורה מאוד מאוד יעילה ואין שום סיבה להפסיק אותם.

אני רוצה להתעקש על המסלול של הוצאות מזכות. מדוע? אני מכיר את המסלולים, מסכים שברוב המוחלט של המקרים מסלול מחזורים מעניק יותר, אבל אתם אמרתם שיש מקרים שבהם הוצאות מזכות נותנות פתרון יותר טוב. אני אשמח לקבל הסבר מדוע אתם פוסלים את המסלול הזה כאופציה לאותם עסקים.

היינו לא פעם באזור הצפון בתקופה האחרונה, כל פעם פגשנו אנשים ועסקים שנשארו בחוץ ללא מענה. אני אשמח לשמוע את הנציגים מהשטח, את הנציגים של המגזר העסקי, כדי להבין מי נשאר בחוץ, כדי שלא נצטרך לבוא לפה עוד חודש ולגלות עוד אנשים ועוד עסקים שלא מקבלים מענה.

יוסי קקון:

אין שום הבדל בנושא של התיירות בצפת בין פברואר לבין יולי, בין ינואר לבין מאי. המצב היה קשה אז וגם קשה היום. אני שמח שהורידו את הדיון על הנושא של הקילומטרים, אבל מה זה משנה לעסקים מתי היו יותר שריפות? אין תיירים בצפת מה-7 לאוקטובר עד היום - כנראה גם לא יהיו מחר ובעוד חודש. אני לא מבין למה החלוקה הזאת. אנחנו מודים על מאי והלאה, וגם על זה אני לא יודע אם צריך להודות כי זה משהו הכי מובן מאליו כדי שלא נקרוס, אבל חייב להיות שיפוי גם על ינואר עד אפריל.

היו"ר משה גפני:

ראש המועצה האזורית מבואות החרמון בני בן-מובחר.

בני בן-מובחר:

אני רוצה לחזק את דבריו של ראש העיר צפת. גם צפת וגם קרית שמונה נמצאות בתוך האשכול. אף אחד לא הגיע מ-7 באוקטובר לצפת, כמו שאף אחד גם לא הגיע לקרית שמונה, לעמיעד, לכחל, לאמנון, לכורזים. בכל היישובים עד צפון הכינרת אף אחד לא בא להתארח, לא בא לקנות שום דבר, לא שם שקל אחד בתחנות דלק. אני חושב שהעבודה שנעשתה כאן היא עבודה ראויה, היא הייתה צריכה להיות, אבל צריך להסתכל על האזור שלא סיים עם הלחימה. יוראי, אנחנו מאוד מעריכים את העבודה שלכם, אבל תבואו לראות מה קורה באמת. האנשים של אמיר נמצאים גם כשפרה נשחטת ברפת בבית הלל.

היו"ר משה גפני:

רון תומר, בקשה.

רון תומר:

אנחנו צריכים להחזיר את הצפון לשפיות, אנחנו צריכים לדרוש מממשלת ישראל להפסיק עם המצב של הדשדוש במשך ה-10 חודשים האלה. אנשים ועסקים נשחקים, גם אם זה לא פיזית, בצפון. מדינת ישראל חייבת להחזיר את המשילות לצפון כבר עכשיו, עוד לפני פיצויים.

יש לנו באזור הצפון לא מעט מפעלים תחת אש. רק לפני שלושה ימים מפעל בקרית שמונה חטף פגיעה ישירה בלי שהייתה סירנה. כשדיברתי עם המנכ"ל שעתיים אחרי זה, הוא אמר לי שהוא הוציא את העובדים ליומיים חופש והוא לא בטוח שהם חוזרים. מה עשתה המדינה בינתיים? עד 1 ביולי היה לפחות מענק של ביטוח לאומי שנתן למפונים תמריץ של 3,000 שקל מעבר לשכר, אבל כיוון שהמדינה חושבת שהמצב כל כך טוב שם היא הפסיקה עם זה. למרות שהאנשים חוטפים שם יותר לקחו להם את הכסף. האנשים שם שבורים נפשית, שבורים פיזית וכלכלית, כי לא נותנים להם את זה. אני נוסע פעם בשבוע לצפון ורועד לי הפופיק להסתובב שם. העובד נוסע כל יום הלך וחזור.

צריך להחזיר את המענק הזה לעובדים, צריך להגדיל את המיגונים. אנחנו בקשר עם פיקוד העורף ועם רח"ל, אבל הם אומרים שאי אפשר לממן במפעלים כי זה שטח פרטי. בשטח הפרטי הזה עובדים מאות אנשים שחייבים לתת להם את הוודאות הזאת.

המאבק שלנו הוא לא רק על להציל את התשלום בחודש הבא, המאבק שלנו הוא להציל את מדינת ישראל ואת צפון הארץ. צריך לעשות הכל מבחינה צבאית ומבחינה מדינית אבל גם צריך לתת לאנשים את היכולת לעבוד שם. בראש וראשונה, יוראי, תחזירו את מענק העבודה הזה, האנשים מקבלים את ההפסקה של זה כסטירה לפרצוף.

היו"ר משה גפני:

חבר הכנסת קרויזר, בקשה.

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית):

אתמול לקחו את ילדי רמת הגולן להפוגה בגן גורו בניר דוד שבעמק בית שאן. גם שם אין אנשים. במקום שכל פעם נגיע למשרד האוצר ונריב על אותו החודש, אני חושב שאנחנו צריכים לתת את התקווה בנוגע למה שקורה בחודשים הבאים. אין תיירים ואין אורחים במסעדות ובצימרים מאז ה-7 באוקטובר. אין כבר את מי להציל, העסקים לא שורדים, הם נסגרים. הוועדה צריכה לקבל החלטה גם על החודשים שעברו, כמו שאמר חבר הכנסת ינון אזולאי, אבל צריך להפסיק לאשר כל פעם בהתאם להחמרות, בהתאם למה שקורה. העסקים לא צריכים להגיע לפה מהצפון, שזה שלוש וחצי שעות נסיעה, ולהתחנן על מה שקרה. הם צריכים לדעת שלטווח הרחוק יש מענה, פיצוי, כדי שהם יוכלו להרים את הראש.

הצפון צריך לחזור ולפרוח, זה בידיים שלנו הדבר הזה. אם הוויכוח הוא כל פעם אל מול פיקוד העורף על ההחמרה ועל הטבלאות של ההתרעות, צריך לייצר את המסלול שעוקף את ההחלטות האלו. אנחנו באירוע אחר לחלוטין מכל סבב שהיה. אנחנו כמו תוכים פה בוועדה חוזרים על האמירות האלו, אבל בפועל זה לא קורה, זה לא משתנה. חבל.

היו"ר משה גפני:

אני מסכים עם כל מילה שלך, אבל אני רק רוצה שתדע טכנית איפה אתה נמצא. מדובר על תקנות ששר האוצר חתום עליהן ואני לא יכול לשנות בהן מילה. אפילו אם כולנו נצביע פה אחד והשר לא יסכים, כשהשר במקרה הזה זה האנשים החשובים שנמצאים פה - -

רועי כהן:

שידעו את זה שהוא לא נותן פיצוי לאנשים שאין להם כרגע הכנסה. אם אתה אומר שאתה רוצה לתת אבל שר האוצר לא רוצה לתת, צריך שידעו את זה האזרחים.

היו"ר משה גפני:

אנחנו מבקשים מהם להוסיף את זה, כי אם לא, המשמעות היא שהאנשים לא יקבלו כלום.

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית):

אנחנו צריכים לייצר פה את ראש החץ הזה לכיוון משרד האוצר.

ששון ששי גואטה:

יש מפעל בסאסא שהיה מספק הזנה לבתי הספר, לגנים בקרית שמונה. בגלל שסגרו את בתי הספר ירדה למפעלים העבודה והם הוציאו את החבר'ה לחל"ת. עברה כבר חצי שנה מאז שהעובדים יצאו לחל"ת. מה עושים עם החבר'ה האלה?

היו"ר משה גפני:

אני מבקש תשובה על זה. רועי כהן, בקשה.

רועי כהן:

אדוני היושב ראש, רק בזכות הנחישות שלך ושל חברי הוועדה אנחנו נמצאים בדיון תשיעי שעוסק בתקנות פיצוי. למסעדות, קליניקות, מתווכים, חנויות רחוב, אופטיקה, מוסכים מהאזור של צפת, של ראש פינה, של עכו, של חצור הגלילית הייתה ירידה בהכנסה והם משוועים לעזרה. מה הבעיה של אדון שר האוצר לבוא ולהגיד שעסק שיוכיח שהוא ירד יותר מ-40% יקבל פיצוי? שהמדינה תיקח אחריות על העובדה שכרגע הוא לא יכול היה להתפרנס בגלל המציאות. הצלחתם להרחיב את היריעה עד כמעט 30 קילומטרים, באמת כל הכבוד, אנחנו מודים על הדבר הזה, מודים על הרצון הטוב, אבל למה תמיד להסתכל על החור שבגרוש? למה לא לבוא לאנשים האלה ולהגיד שמינואר - ?

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

על זה אני מדבר, על להבין מי נשאר בחוץ.

רועי כהן:

אלה נשארו. למה חודש מאי כן וחודש ינואר לא? העסקים שם קורסים, ונמצא פה ראש העיר שמעיד על זה. מי שמונע כרגע פיצוי מהאנשים זה שר האוצר של מדינת ישראל. בצלאל סמוטריץ' מונע כרגע פיצוי מאנשים שכולם יודעים שמגיע להם. אם אתם כן מאשרים את זה, תאשרו את זה תחת מחאה, כי הרי אתם יודעים שאם מגיע להם על חודש מאי גם מגיע להם על חודש ינואר, ואם מגיע להם על אוגוסט גם מגיע להם על חודש מרץ. אין שום הבדל בין התאריכים האלה. אי אפשר לבוא בטיעון שאפשר לרמות ולשנות מחזורים. כרגע זו אך ורק החלטה אמיצה של שר האוצר.

היו"ר משה גפני:

אני נורא שמח על זה שהיום הם באים עם מכלול שלם, אני שמח על כך שכולם בפנים. צריך לשבח אותם על העניין הזה, כי זה דבר שדיברנו עליו כל הזמן. צריך לדעת להגיד גם מילה טובה לפני שאומרים את המילה שהיא לא טובה.

רועי כהן:

פתחת ואתרתי.

מיכאל ביטון:

נעשתה עבודה בוועדת הכספים שתיקנה את התקנות של הממשלה. התיקון הוא לא שלם. ההחלטה לעזור למסעדות שנפלו בין הכיסאות בגולן ובצפת, שזה מכסה רק את מאי עד אוגוסט, היא החלטה טובה. הכאב האמיתי של העסקים הוא של אנשים הגונים וישרים, אתם צריכים להבין את זה. אם הייתה מסעדה בכפר נחום שהאכילה 500 נוצרים שבאו באנייה, היום אין נוצרים, אין אנייה ואין מסעדה. כפר נחום נופל בין הכיסאות. הוא אמנם על אדמת גולן כי הוא גולש מהגולן לכינרת, אבל הוא נחשב סובב כינרת ולא יכול לקבל עזרה. אנחנו במצב שבו עסקים נפגעו בשל המלחמה ואין להם פתרון. אלה לא אנשים חזירים, אלה באמת עסקים שנסגרים. אני קורא לאוצר ללכת לקורונה, ללכת לדרך הכוללנית שבה סייענו לעסק שנסגר. אם אתם רוצים מדרג כך שרק מי שאיבד בצפון 30% או 20% יקבל עזרה, בקשה.

רועי כהן:

גם 40%.

מיכאל ביטון:

לא משנה. אנחנו חייבים לשמור על העסקים, כי העסקים זה מקומות עבודה. עסק שנסגר זה הוצאות של המדינה בדמי אבטלה, בביטוח לאומי.

אני מברך על מה שהוחלט עכשיו, אבל לגבי מה שצריך לתקן תפתחו את הראש. הבעיה אמיתית, הכאב אמיתי, הזעקה אמיתית. אף אחד לא חזיר פה. עסק מתפקד לא פונה למענקים והלוואות, רק עסק בקריסה, ויש אלפי עסקים בישראל. בתחום הכנסים הבינלאומיים ניתן לראות שאף אחד לא עושה פה כנס בינלאומי. אחת הגאות הכי גדולות של האוצר זה החזרה לתעסוקה בהיקף גבוה ותפקוד כלכלי בישראל

מיד אחרי הקורונה. אלה הפירות של ההשקעה בעסקים בזמן הקורונה שהחזיקו אותם גוססים, לא מתים. פה נמצא גוויות, לא נמצא מי שייצא לדרך חדשה.

אורית דגני דיניסמן:

נעשה פה תהליך עבודה מאוד יסודי, רואים שיש הקשבה לצרכים וניתן מענה. אנחנו כל הזמן מדברים רטרואקטיבי. עסקים צריכים לדעת שכל עוד יש מלחמה תהיה להם אפשרות עתידית להתמודד.

לא מדברים על היום שאחרי. אנחנו חייבים להתחיל כבר עכשיו לדבר על היום שאחרי, על השיקום. אמרתי בפגישות קודמות שזה חמצן כדי לשרוד את התקופה, שזו לא תכנית של שיקום. מדברים כל הזמן על מפתח ביטחוני, לא על מפתח כלכלי. צריך להסתכל על אחוזים בירידה, לא להסתכל על קילומטרים.

אני רוצה להתחבר למענק של חזרה לעבודה. דובר פה על הארכה של התקופה לגבי יישובים מפונים, לא לגבי יישובים לא מפונים. יש הרבה יישובים לא מפונים בקו העימות שיש בהם עסקים שלא זכאים למענק חזרה לעבודה למרות שהם נמצאים תחת אש יום יום.

היו"ר משה גפני:

אני רוצה תשובות לגבי מענק חזרה לעבודה ולגבי התאריכים. יש טענות צודקות על כך שבמשך כל החודשים האלה הם היו באותו מצב, לא היה שינוי במצב. המציאות היא שאנשים מתמוטטים בגלל הסיפור הזה.

יוראי מצלאוי:

אני יכול להסתמך על נתונים שמועברים ממערכת הביטחון. היה קו פרשת מים שממנו הייתה החמרה מסוימת שהתחוללה. כשביקשת ממני לפני חודשיים להאריך את התקופה למאי ויוני כי יש החמרה, אמרתי לך שאין בעיה, רק צריך לבחון.

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

מה השתנה בין אפריל למאי?

יוראי מצלאוי:

בין אפריל למאי היו הגבלות על החינוך.

ינון אזולאי (ש"ס):

אני מדבר על ירידה במחזוריות, על ירידה בנתוני אשראי.

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

אני מסכים איתך שמבחינה מהותית שום דבר לא השתנה, אבל צריך לזכור שגם מבחינה פורמאלית שום דבר לא השתנה.

ינון אזולאי (ש"ס):

לא תמיד השתמשותם בהנחיות של פיקוד העורף ופיקוד צפון. במלחמות קודמות זה לא תמיד היה.

יוראי מצלאוי:

זה לא נכון.

ינון אזולאי (ש"ס):

זה כן נכון. ב"צוק איתן" השתמשותם רק בזה?

יוראי מצלאוי :

בתקנות מס רכוש (נזק מלחמה) אנחנו תמיד נצמדים להנחיות פיקוד העורף. אם היו הסדרים אחרים מחוץ לתקנות האלה, זה משהו אחר.

ינון אזולאי (ש"ס) :

מה זה משהו אחר?

יוראי מצלאוי :

גם פה היה הסדר כלל ארצי שניתן בחודשים אוקטובר עד דצמבר שהיה דומה למה שהיה בקורונה.

ינון אזולאי (ש"ס) :

מה אתה עושה לגבי אותם עסקים – הם כבר הגישו את הדוחות שלהם - כשאתה רואה את הירידה הדרסטית שהייתה להם? כשהצעתי לגל ברנס שמתחילת השנה נאריך את החוק, הוא אמר לי שמדובר בשני מיליארד. אני לא מבין למה אתם לא מתייחסים לאותם עסקים, לאותם אלה שהפסידו. קחו את הדוחות שלהם, תעמדו מולם, תגידו את התשובות.

יוראי מצלאוי :

חבר הכנסת אזולאי, היו לך שתי דרישות בפעם הקודמת. דרישה אחת זה שלא נתייחס לעניין המרחק ונעשה קו רחב יותר. הקו שנקבע עכשיו רחוק אפילו מהקו שדיברת עליו.

נאור שירי (יש עתיד) :

הוא לא רחוק.

ינון אזולאי (ש"ס) :

אני ביקשתי את כל הארץ.

ולדימיר בליאק (יש עתיד) :

אנחנו דיברנו על אפס עד 30 לפחות.

ינון אזולאי (ש"ס) :

אמרתי בפעם שעברה שלא תסתכל על המרחק, שתרחיב את הקו, אבל גם אמרתי שתיקח את החוק הראשון ותרחיב אותו לכל הארץ לתקופה הזאת כך שאם בן אדם הפסיד כתוצאה מהמלחמה הוא יקבל.

נאור שירי (יש עתיד) :

ואם לא, אז לא.

ינון אזולאי (ש"ס) :

גם אם הוא מתל אביב, כי הרי כולם הגישו כבר. זה לא שמישהו עכשיו בא לעשות סיבוב על רשות המסים. כולם כבר הגישו את המאזן שלהם. אתה אומר לי שהרחבת. באמת כל הכבוד שהרחבת, תודה רבה, אבל אל תסתכל על הנתון עצמו של פיקוד העורף. למה? כי לאותו עסק שהפסיד, ולא משנה אם הוא יין, אם הוא מסעדה, אם הוא מכבסה, אם הוא מדריך טיולים או הפקות, מגיע.

היו"ר משה גפני :

אני מבקש לקרוא את התקנות.

אורלי שיף:

תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (נזק מלחמה ונזק עקיף) (חרבות ברזל) (הוראת שעה) (תיקון מס' 5), התשפ"ד-2024

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 35, 36(א) ו-65 לחוק מס רכוש וקרן פיצויים, התשכ"א-1961, ובאישור ועדת הכספים של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

1. תיקון 1. בתקנה 1 לתקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (נזק מלחמה ונזק עקיף) (חרבות ברזל) (הוראת שעה), התשפ"ד-2023 (להלן – התקנות העיקריות):
תקנה 1

(1) ברישא, במקום "יום כ"ד בסיון התשפ"ד (30 ביוני 2024)" יבוא "יום כ"ז באב התשפ"ד (31 באוגוסט 2024)".

הרישה זה הסעיף שמתאר את התחולה של התקנות. אנחנו מוסיפים נזקים שיתרחשו עד סוף אוגוסט.

(א) בפסקה (1)(א), בהגדרה "אזור שנפגע בחודשים מאי ויוני" המובאת בה, במקום "בתוספת החמישית" יבוא "בתוספת הרביעית או בתוספת השישית".

התוספת הרביעית כוללת אזורים באזור הגולן ובקו עימות, התוספת החמישית כוללת אזורים בקו עימות ועוד כמה אזורים בגליל. בעבר היו יישובים בקו עימות ובגולן. אנחנו רוצים להוסיף גם את הגולן וגם את אזור הגליל, לכן במקום התוספת החמישית תהיה התוספת הרביעית והשישית. הרביעית היא אזור הגולן וקו עימות, התוספת השישית היא היישובים באזור הגליל.

שלומית ארליך:

מה קורה לגבי התוספת החמישית?

אורלי שיף:

היא עדיין נשארת לגבי חלק מהחודשים אבל לא רלוונטית לגבי מאי-יוני. היישובים שבתוספת החמישית נמצאים בתוספת הרביעית.

(ב) אחרי ההגדרה "אזור שנפגע בחודשים מאי ויוני" המובאת בה יבוא:

"אזור שנפגע בחודשים יולי ואוגוסט" – היישובים והאזורים המפורטים בתוספת הרביעית או בתוספת השישית, או יישוב אשר פונה לפי החלטה מהחלטות הממשלה, לרבות החלטת הממשלה המאריכה אותו ואשר ההחלטה האמורה הייתה בתוקף עד לתום חודש אוגוסט 2024.

שלומית ארליך:

מה שאת מקריאה עכשיו לא נמצא בפני חברי הכנסת בגלל שהכנסתם את יולי ואוגוסט, אבל זה משקף את מה שקיים עם ההתאמות הנדרשות לחודשים יולי ואוגוסט.

אורלי שיף:

נכון.

(ג) בהגדרה "שווי של נכס עקיף המובאת בה:

(1) בפסקה (1), "מסלול שכר עבודה" –

(א) בהגדרה "תקופת מזכה לעניין שכר" המובאת בה –

(1) אחרי פסקה (1)(ג) יבוא:

(1)(ד) לעניין ניזוק שעסקו מצוי באזור שנפגע בחודשים יולי ואוגוסט, לרבות מי שעסקו אינו מצוי באזור האמור, ובלבד שהתקיים בעובדו שנעדר התנאי האמור בפסקה (2) או (3) בהגדרה "יום היעדרות בשל המצב הביטחוני", או שעובדו שנעדר מתגורר ביישוב אשר פונה לפי החלטה מהחלטות הממשלה, לרבות החלטת הממשלה המאריכה אותו (התקופה הקובעת), ולרבות ניזוק שהוא עובד עצמאי המתגורר באזור שנפגע בחודשים יולי ואוגוסט שעסקו אינו מצוי באזור שנפגע בחודשים יולי ואוגוסט;

לעניין פיצוי לפי פסקה (4) להגדרה "מסלול שכר עבודה" – התקופה שמיום כ"ב בתשרי התשפ"ד (7 באוקטובר 2023) עד יום כ"ז באב התשפ"ד (31 באוגוסט 2024), ואולם לעניין זה יקראו את ההגדרה "יום היעדרות בשל המצב הביטחוני" באזור שנפגע בחודשים יולי ואוגוסט.

עובדים שמתגוררים באזורים שנפגעו ביולי ואוגוסט ונמצאים באזור אחר שהוא אזור שלא זכאי לפיצוי, המעסיק שלהם יהיה זכאי בגינם. זה נכון גם לגבי אדם שגר באזורים שנפגעו ביולי ואוגוסט והוא עצמאי שעובד באזור אחר שלא נפגע בחודשים יולי ואוגוסט.

(2) בפסקה (2), במקום "עד (1)(ג)" יבוא "עד (1)(ד)".

(3) בפסקה (3), במקום "על אף האמור בפסקאות (1)(ג)" יבוא "על אף האמור בפסקאות (1)(ד)".

2. בפסקה (2), "מסלול מחזורים" –

(א) בהגדרה "מחזור עסקאות, מחזור עסקאות בשנת הבסיס" – מחזור העסקאות הקובע לעניין תקופת הבסיס.

"מס תשומות" – עוסק המדווח על בסיס מזומן.

"שנת הבסיס, תמיכות ותרומות", במקום "עד יום כ"ד בסיון התשפ"ד (30 ביוני 2024) יבוא "עד יום כ"ז באב התשפ"ד (31 באוגוסט 2024).

כאן צריך שהמחזור שאליו משווים יהיה גם של חודשיים, שזה התיקון שמבחר את זה.

(ב) בהגדרה "מסלול מחזורים", אחרי פסקה (ה) יבוא:

(ו) לעניין נזק שאירע בתקופה שמיום כ"ה בסיון התשפ"ד (1 ביולי 2024) עד יום כ"ז באב התשפ"ד (31 באוגוסט 2024), אחת מאלה לפי העניין, והכל ובלבד שהנזק אירע באזור שנפגע בחודשים יולי ואוגוסט.

(1) לגבי ניזוק שאינו ניזוק כמפורט בפסקת משנה (2) – סכום הפרש המחזורים מוכפל במשלים ההוצאה הנוספת;

(2) לגבי ניזוק שהוא מוסד ציבורי זכאי ולגבי ניזוק שבשנת המס 2022 או 2023 או בשתייהן הוא עוסק פטור כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף – ההפרש החיובי שבין מחזור העסקאות בשנת הבסיס מחולק בשש לבין סכום הכנסתו בתקופת הזכאות מוכפל במסלול ההוצאה הנחסכת, והכל אך לא יותר מחמישה מיליון שקלים חדשים ובלבד שבכל מקרה שילם שכר לעובדיו בעד יום היעדרות בשל המצב הביטחוני בתקופה שמיום כ"ה בסיון התשפ"ד (1 ביולי 2024) עד יום כ"ז באב התשפ"ד (31 באוגוסט 2024).

(ג) בהגדרת "תקופת הזכאות" המובאת בה, אחרי פסקה (ה) יבוא "לעניין נזק שאירע בתקופה שמיום כ"ה בסיון התשפ"ד (1 ביולי 2024) עד יום כ"ז באב (31 באוגוסט 2024), אחת מאלה לפי העניין":

(1) לעניין ניזוק שאינו עוסק המדווח על בסיס מזומן המדווח בשיטה חד חודשית, עוסק פטור ומוסד ציבורי זכאי – התקופה שמיום כ"ה בסיון התשפ"ד (1 ביולי 2024) עד יום כ"ז באב התשפ"ד (31 באוגוסט 2024).

(2) לעניין ניזוק שאינו עוסק המדווח על בסיס מזומן והמדווח בשיטה דו-חודשית – התקופה שמיום כ"ה בסיון התשפ"ד (1 ביולי 2024) עד יום כ"ז באב התשפ"ד (31 באוגוסט 2024).

(3) לעניין ניזוק המדווח על בסיס מזומן המדווח בשיטה חד חודשית, עוסק פטור ומוסד ציבורי זכאי – התקופה שמיום כ"ו בתמוז התשפ"ד (1 באוגוסט 2024) עד יום כ"ז באלול התשפ"ד (30 בספטמבר 2024).

(4) לעניין ניזוק המדווח על בסיס מזומן והמדווח בשיטה דו-חודשית – התקופה שמיום כ"ה בסיון התשפ"ד (1 ביולי 2024) עד יום כ"ז באב התשפ"ד (31 באוגוסט 2024).

3. חלק החיסכון המזכה המובאת בה, אחרי פסקה (5) יבוא:

מסלול
קבלן ביצוע

(6) לעניין פסקה (ו), בהגדרה "מסלול קבלן ביצוע", תקופת הזכאות היא חודשים יולי 2024 ואוגוסט 2024 בלבד.

(ב) בהגדרה "מסלול קבלן ביצוע" המובאת בה, אחרי פסקה (ה) יבוא:

(ו) לעניין נזק שאירע בתקופה שמיום כ"ה בסיון התשפ"ד (1 ביולי 2024) עד יום כ"ז באב התשפ"ד (31 באוגוסט 2024) - ההוצאות הקבועות בתוספת חלק השכר המזכה, והכל לא יותר מחמישה מיליון שקלים חדשים, ובלבד שהנזק אירע באזור שנקבע בחודשים יולי-אוגוסט.

(ג) בהגדרה "התקופה הקובעת" בפסקה (1), במקום "כ"ז באב התשפ"ד (30 ביוני 2024) יבוא כ"ז באב התשפ"ד (31 באוגוסט 2024).

בפסקה (8)

(א) בתוספת הרביעית המובאת בה, בכותרת המשנה, במקום ההגדרה "אזור מיוחד" יבוא "ההגדרות "אזור מיוחד" - "אזור שנפגע בחודשים מאי ויוני ואזור שנפגע בחודשים יולי ואוגוסט";

(ב) בתוספת החמישית המובאת בה, בכותרת המשנה, במקום "אזור שנפגע בחודשים מרץ ואפריל" ו"אזור שנפגע בחודשים מאי ויוני" יבוא "אזור שנפגע בחודשים מרץ ואפריל";

(ג) אחרי התוספת החמישית המובאת בה יבוא:

"תוספת שישית

(תקנה 1 – ההגדרה "אזור שנפגע בחודשים מאי ויוני" ו"אזור שנפגע בחודשים יולי ואוגוסט").

אבו סנאן
אחיהוד
איילת השחר
אליפלט
אמירים
אמנון
אפק
אשרת בוסתן הגליל
בענה
ביריה
בית העמק
בר לב
ג'דידה-מכר
גדות
ג'וליס
גיתה
גילון
דיר אל-אסד
הר חלוץ
חצור הגלילית
חולתה
חרשים
טובה-זנגרייה
טל-אל
יסעור
ירכא
כורזים
כחל
כישור
כליל
כמון כמאנה
כפר יאסיף
כרמיאל
כפר הנשיא
כפר שמאי
כרכום
כרי דשא
לבון
לוחמי הגטאות
לפידות
מגיד אל כרום
מגדל תפן
מזרעה
מכמנים
מסריק
משמר הירדן
מחניים
נחף
נס עמים
נתיב השיירה
סאג'ור
עכו
עין המפרץ
עין אל אסד
עמוקה
עמיעד
עמקה

פרוד
פלך
צפת
צורית
קדרים
ראמה
ראש פינה
רגבה
שבי ציון
שומרת
שזור
שייחי דנון
שפר
תובל

היו"ר משה גפני :

אני מברך אתכם על התקנות האלו, הן מחויבות המציאות. אני מקבל את העמדה של חברי הוועדה לגבי זה שזה צריך להיות מינואר, שזה לא יכול להיות בצורה הזאת. אני מבין את מה שאמרתם, אבל אני מבקש בדיקה מחדש. אני מבקש מחברי הוועדה להצביע בעד התקנות, כי אסור להשאיר את זה עוד יום אחד בלי שאנשים יקבלו את הכסף.

הדבר השני הוא מענק עידוד עבודה. אתם אומרים שאתם עדיין דנים על מענק עבודה. אני מבקש שתקבלו החלטה. זה דבר שכולם מסכימים שצריך לעשות אותו, הוא מחויב המציאות, לכן אני מבקש את העזרה שלכם בעניין הזה.

ינון אזולאי (ש"ס) :

את מענק העבודה לא הארכתם לחודש יולי-אוגוסט. תגידו לנו מה קורה איתו.

היו"ר משה גפני :

אני רוצה תשובה אחרי הישיבה שלכם.

אלי זעפרני :

אנשים באים לעבוד במפעלים בקרית שמונה בזמן שנופלים טילים. הם יכולים לא לבוא לעבודה, הם יכולים לקבל חל"ת על חשבון המדינה, אבל אז מי יפסיד? המדינה תפסיד כפול, כי אנשים גם ייקחו חל"ת על חשבון המדינה וגם המפעל יקרוס. תקבלו החלטה נבונה בעניין הזה, כי זה טוב גם לכלכלה, גם לצמיחה וגם למדינה.

אופיר יחזקאלי :

צריך להגיד מילה טובה לאמיר ולכל צוות מס רכוש שהגיעו לאיילת השחר, לכפר בלום, לטבריה ולאילת ופגשו את האנשים, שזה דבר מאוד מאוד חשוב.

אני יודע איך האוצר חושב לגבי מענק עידוד עבודה, אני יודע שהוא בין היתר אומר לעצמו שמכיוון שאלה מפעלים חיוניים העובדים חייבים להגיע. אנשים הם לא סוסי עבודה, הם לא יסכנו את עצמם. מנכ"ל מפעל שקיבל פגיעה לפני יומיים כתב לי שלמזלו הפגיעה הייתה במבנה שלא עבדו בו בזמן הפגיעה ואם היו עובדים שם הם היו עוסקים בחללים. אחד העוגנים לכך שעובדים עדיין מגיעים זה הנושא של מענק עידוד עבודה. ההפסקה של מענק עידוד עבודה תגרום למאסה של עובדים להפסיק להגיע לעבוד בקרית שמונה.

מענק חלף אבטלה מסתיים ב-31 לאוגוסט. לאנשים שהייתה חצי שנה אבטלה זה נגמר. המדינה חתמה בין האוצר לבין ביטוח לאומי - -

היו"ר משה גפני:

אנחנו מבקשים מהם את זה.

אופיר יחזקאלי:

אם אתה לא תהיה על זה, זה לא יקרה, אנשים לא יקבלו את מענק חלף האבטלה בספטמבר, לא יקבלו עבודה, לא יקבלו את השכר הזה, ורק שיתחילו להיות כתבות כולם ייזכרו. יש פה בירוקרטיה שאתם צריכים לעשות - לאשר את הארכת ההסכם, לתקן אותו. אנחנו נמצאים עכשיו ב-7 באוגוסט. אם לא נתעסק בזה בשבוע-שבועיים הקרובים, לאנשים לא יהיה שכר בספטמבר. בבקשה להתעסק בזה ולסיים עם זה.

אופיר נחמני:

אני מבקש שהתקנות לא יעלו היום להצבעה עד שלא תכניסו את העיר טבריה ואת כל אזור סובב כינרת. כשהייתי פה באפריל כבודו אמר שטבריה היא עיר תיירות והיא בטח ובטח צריכה להיות בפנים, אבל מאז לא נעשה עם זה כלום. אחרי הישיבה הראיתי לאנשי האוצר שיש ירידה של קרוב ל-20% בטבריה מבחינת האשראי לעומת 6% ירידה באילת. אילת קיבלה פיצויים על ינואר-פברואר, כאשר כרגע יש שם 85%, 90% אחוזי תפוסה בבתי מלון. בטבריה אין תיירות. מה שנשאר מהעיר הגמורה הזאת זה תיירות, אבל כרגע אין תיירות.

ינון אזולאי (ש"ס):

לא יכול להיות שזה יהיה שונה מאילת. אני לא מסכים להתנהלות שהולכת פה, לכך שהם באים ואומרים שהם עוד פעם יבדקו. הרי הם לא יבדקו. אתה חושב שבאמת יבדקו את זה עוד פעם?

אופיר נחמני:

הם באים עם זה מהבית. בטבריה יש כשל שוק חמור מאוד בגלל המפונים הרבים שמחפשים דירות להשכרה. הדירות להשכרה עלו בטבריה במעל 20% והתושבים נאלצים לשלם יותר כסף לשכירות. יש לי חבר ששכר דירה ב-3,800 שקל ובגלל המפונים בעל הדירה דרש ממנו 6,000 שקל. כשל שוק נוסף זה שהחניות במרכז העיר תפוסות. אין תיירים בטבריה. צריך להבין שתייר שמגיע לטבריה מגיע עם 3,000, 4,000, 5,000 שקל שהוא מוציא אותם על מסעדות, בגלידריה, בפאב האחרון שנשאר משנות ה-80.

היו"ר משה גפני:

אני לוקח על עצמי את הנושא של טבריה. אני אלך לשר האוצר עם זה.

עמית סופר:

אני יודע שיש איזה שיח אופנתי לתקוף, אבל אני דווקא רוצה להודות למשרד האוצר, ליוראי. זה נכון שתמיד יש מה לשפר, אבל הם קשובים. בתוך עולם הקריטריונים הם מסתכלים על האמת. הם עושים שמיניות מול אלוף פיקוד הצפון, מול אלוף פיקוד העורף, כדי לתת את המענים. אני פה כדי לומר תודה. גם אנשים מרשות המסים מגיעים לרשויות - הם היו במבואות חרמון, הם היו במרום הגליל - ונותנים את המענים לתושבים.

אורן בוטא:

פונים אלי עשרות אנשים מנהריה כל שבוע. זו עיר של 75,000 איש שנמצאת בתוך המתווה. אחרי שמגיעים עם האנשים לסיכומים, האוצר חוזר בו מהסיכומים ואנשים לא יודעים מה לעשות. אתמול נפלו טילים בנהריה. לוקח זמן עד שהתושבים בתוך נהריה הולכים לקנות משהו, יוצאים מהבית.

היו"ר משה גפני:

מה אתה מבקש?

אורן בוטא :

אני מבקש שיהיה דיון מיוחד בנושא של נהריה, שיבואו לכאן בעלי העסקים.

נגה בן פרוז :

אני נמצאת כאן גם בכובע של המשפחות של השורדים וגם בכובע של העצמאים. על המשפחות של השורדים לא דיברו בכלל. הילדים שלנו חזרו מהנובה בחיים, אם אפשר לקרוא ל-10 החודשים האחרונים חיים. אימא אחת בשם אפרת התקשרה אלי בוכה היום בבוקר ואמרה לי שהיא בקריסה ושהבן שלה כבר 10 חודשים בבית לא מחליף איתה מילה. משתתפי המסיבות מתמודדים עם קשיים פיזיים ורגשיים שרק מחמירים. יש ילדים שצריכים השגחה 24/7 מעצמם. הקושי העצום הזה שואב אל מעגל הסבל את המשפחות. חוץ מהמחיר הנפשי יש מחיר כלכלי משמעותי - לשבור חסכוניות, לקחת הלוואות.

גיתית שלומי :

חייבים להבין מה זה עסק בתחום תיירות. אני לא מבינה למה עסק של סדנה של שוקולדים או מסעדה הם לא אטרקציה תיירותית. הפרשנות של מה זה עסק תיירות ומה לא חייבת לקבל בהירות. אף אחד כרגע לא נכנס להגדרת עסק תיירות חוץ ממלונאות.

ינון אזולאי (ש"ס) :

את מדברת על לפני מאי-יוני.

גיתית שלומי :

כן, ינואר עד אפריל. צריך לזכור שכל מה שהעסקים ברמת הגולן קיבלו מאוקטובר עד דצמבר היו הוצאות קבועות. אנחנו נמצאים במצב שהעסקים האלה כבר שמונה חודשים נמצאים בלי רווח, שקל אחד של רווח אין לעסקים האלה. אני לא יודעת כמה הם יוכלו לשרוד.

ניסים ואטורי :

לא ביקשנו שום הסכמים קואליציוניים, ביקשנו לדאוג לצפון. הגולן קורס, הגליל קורס. אף אחד לא יחזור לצפון אם לא נחזיק בעוגנים שלנו שם, והעוגנים שלנו שם הם העסקים. צריך לתת מענקים לאנשים שעובדים. אם העסקים יתפרקו, אף אחד לא יהיה בצפון, האזרחים שלא עובדים שם לא יהיו שם.

ולדימיר בליאק (יש עתיד) :

אתה תייר או נציג מפלגת השלטון? אתם הבאתם את זה.

אורן פסטרנק :

אנחנו כל פעם נוגעים באזור מסוים ועושים טלאי על טלאי. עכשיו הכנסנו את הגליל העליון, אבל מה עם הגליל התחתון שלא שם? מה לגבי טבריה שלא שם? במשך חצי שנה מקיימים תשעה דיונים. ברגע שנייצר מתווה ארצי כל הדיונים האלה יתבטלו. הרי אנשים לא יקבלו כסף אם לא מגיע להם, רק מי שירדו לו ההכנסות יקבל. מה עושה בן אדם שהעסק שלו ירד ב-80% או ב-100%? לגבי אנשים כאלה לא נותנים מענה.

היו"ר משה גפני :

בטח שנותנים מענה.

אורן פסטרנק :

אין מינואר פיצוי לאנשים בכל הארץ. אתם כל פעם מכניסים יישוב אחד אבל לא מכניסים יישוב אחר. למה לא רוצים להאריך את המתווה הארצי? כי אולי יש עסקים שבכל מקרה המחזור שלהם היה יורד בלי קשר למלחמה. זאת התשובה שהאוצר נתן בכל הנוגע למתווה הארצי. אם זה נכון, שיביאו נתונים שמגבים את זה. שיביאו נתונים של חצי שנה ראשונה של 2023 בהשוואה לנתונים של חצי שנה ראשונה של

2024, על מנת שנראה כמה עסקים ירדו ב-80% וב-100%. הם לא מביאים את הנתונים והאנשים שלא מרוויחים כסף לא מקבלים פיצוי.

היו"ר משה גפני:

הנושא של טבריה מפריע לי מאוד. למרות שהתיירות בטבריה פסקה היא לא נמצאת בתוך העניין הזה.

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

התיירות פסקה בכל הארץ.

היו"ר משה גפני:

יש מקומות שלא. אני לנושא של טבריה נכנס בכל הכוח. תיקחו בחשבון, ואתם יודעים את זה כמוני או אפילו יותר טוב ממני, שאם אנחנו לא מאשרים היום את התקנות יהיו מקומות שלא יהיה להם לחם לאכול.

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

מה שצריך לעשות זה לאשר את התקנות ולהמשיך את הלחצים.

היו"ר משה גפני:

נכון, זה מה שאמרתי.

ינון אזולאי (ש"ס):

אני לא הולך להתנגד לתקנות, וגם אתה יודע שאני אצביע בעד, אבל אני רוצה להגיד משהו בנושא של ההפקות. אנחנו נמצאים פה איתם מהקורונה, כשפעם אחר פעם הם שילמו את המחיר. גם עכשיו, כשמביאים להם פתרון, הפתרון הוא לאלה שגרים בצפון, וזה לא כולל אחורה. יוראי, אם הבנתם שמינואר צריך לתת לתיירות כי קרה שם משהו, למה לא לתת את זה לכולם? אם קרה שם משהו, כנראה שגם התיירות וגם העסקים נפגעו. אני לא מאלה שאומרים שלא הלכתם לשם, כי אני יודע שרשות המסים שורצים בכל האזורים האלה, אבל מכיוון שהבנתם שקרה שם משהו אתם צריכים לתת לכולם מינואר. אמרתם שזה הרבה כסף לכל הארץ, אני מקבל, אבל לפחות את מה שאתם נותנים עכשיו תיתנו מינואר. אני לא אעזוב את הנושא של ההפקות, כי צריך לתת להם מענה.

הדבר הלא פחות חשוב זה טבריה. הנושא של טבריה היה פה מספר פעמים, ואני מכיר את העיר הזאת. כמו שדיברו על אילת שהרוב שנמצאים שם הם מפונים, ככה גם בטבריה, הרוב שם הם מפונים. אם תסתובבו בחנויות אתם תראו שאין להן מה לעשות. המענה לטבריה צריך להיות מענה אמיתי. צריך לתת לטבריה את ההיקף הכי רחב שיש, כי הם גם מקבלים את המפונים - בגלל זה התשתיות שלהם על הפנים - וגם אין להם כסף כדי להפעיל את העסקים שלהם.

היו"ר משה גפני:

אתה יודע שעל אילת לא הפסקנו פה את הדיונים, סברנו שצריך לתת להם את זה, שזה מה שהביא בסופו של דבר להחלטת ממשלה. טבריה לא תרד מסדר היום.

יוראי מצלאוי:

אנחנו עבדנו, לבקשת הוועדה, בלחץ זמנים בלתי אפשרי. אמרתי לכם אז שלהביא תוך שבוע וחצי טיוטת תקנות כמו שבאה לכאן עכשיו, במונחי ממשלה ובמונחי העבודה בשירות הציבור זה מהירות האור. עשינו את מה שאפשר כדי לתת את המענה הכי מהיר והכי רחב שאפשר. המענה הוא אף פעם לא מושלם, יש עוד סוגיות שצריך לבחון. ינון, אני שומע את מה שאתה אומר. אני לא יודע להגיד לך, ינון, אם אני אצליח לתת מענה לכל השאלות.

היו"ר משה גפני:

אנחנו לא נרפה מזה.

יוראי מצלאוי:

אני מבטיח לעשות בחינה מעמיקה לגבי שלוש הנקודות האלו ולראות מה אפשר לעשות.

מיכאל ביטון:

אם צריך, גם גיבוי של שר האוצר במשאבים.

היו"ר משה גפני:

מי בעד הצעת תקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (נזק מלחמה ונזק עקיף) (חרבות ברזל) (הוראת שעה) (תיקון מס' 5), התשפ"ד-2024, עם השינויים שהוקראו כאן, ירים את ידו? מי נגד, מי נמנע?

הצבעה

התקנות אושרו.

הצעה לדיון מהיר בנושא: "הארנונה לעסקים בצפון" של חבר הכנסת ניסים ואטורי, אלון שוסטר, יאסר חוג'ירת, יצחק קרויזר, טטיאנה מזרסקי

היו"ר משה גפני:

חבר הכנסת ואטורי, אתה מדבר עכשיו על הנושא של הארנונה.

ניסים ואטורי:

ביקשתי את הדיון הזה לאחר הדיון שקיימנו בוועדת הפנים. נוצר מצב אבסורדי שבו בעלי העסקים משלמים ארנונה ואחרי זה מחפשים לקבל את הפיצוי. עסקים סגורים שמגיע להם פיצוי מממנים את המדינה, משלמים לאוצר כסף עבור ארנונה. יש כאלה שאין להם כסף וצריכים ללוות כסף מהשוק האפור כי עוד יש להם תקווה שהעסק ימשיך לעבוד. אחרי שהם מגישים תביעה הם מקבלים את הפיצוי. ראשי רשויות אומרים שאנשים בוכים על כך שאין להם כסף לשלם, שאין להם אוכל לילדים. כשראש הרשות לא גובה את הכסף מבעל העסק יש לו חבות אישית. כשדיברתי עם שר האוצר על זה הוא הביע נכונות ואמר שצריך לשנות את הנוסחה. אין סיבה שאנשים ילוו כסף למדינה, זה צריך להיות הפוך.

היו"ר משה גפני:

מה אתה מבקש שיעשו?

ניסים ואטורי:

שהאוצר ישלם ישירות לרשות ואחרי זה יתחשבן עם העסקים, שהוא ייתן מקדמות לרשות. אסור להפוך את ראשי הרשויות לפושעים בגלל שהם לא יכולים לגבות, בגלל שאין ממי לגבות. אם לא יהיו עסקים בצפון, כמו שאמרתי מקודם, לא יהיה צפון יותר, אף אחד לא יחזיק את הצפון, ואז גם לא יהיה בני ברק וירושלים. האנשים האלה בחזית מגינים על מדינת ישראל. כך זה היה בעוטף, ככה זה בצפון. אין יותר ראוי מכך שהאוצר יעשה נוסחה אחרת, כמו ששר האוצר אמר, ופשוט יסגור את זה מול הרשויות.

בני בן-מובחר:

באשכול הגליל המזרחי, כפי שאמרתי קודם, יש שתי ערים וארבע מועצות אזוריות. כל השאר הן מועצות מקומיות. העסקים צריכים להיות במסלול של השיפוי שקיים בבתי מגורים, לא שהם יצטרכו להגיש את זה בדוחות הכספיים. 10 חודשים אנשים משלמים ארנונה. אם כראש מועצה הייתי יכול לא לגבות ארנונה ושלם יעשו לי חיוב אישי, הייתי מוותר על הארנונה. ממי אני מקבל את הארנונה? מעסקים שסגורים לגמרי. כדי להחזיק עסק אתה צריך לתחזק אותו כל הזמן. צימרים שהם סגורים, חדרי אירוח מכל הסוגים שהם סגורים, לשפץ אותם אחר כך, אדוני היושב ראש, עולה מאות אלפי שקלים, לא עשרות אלפי שקלים, ואת זה בעלי העסקים בקיבוצים, במושבים, בקרית שמונה, בצפת עושים. אי אפשר לתת את השיפוי למועצות ולפטור את בעלי העסקים מהעניין של תשלום הארנונה? זה מגיע מהכסף שאין להם, מהכסף של האוכל של הבית. אין לבעלי העסקים מאיפה לשלם, הם קורסים, הם לא יחזרו לפתוח את העסקים האלה. חבר הכנסת ניסים ואטורי מדבר אחרי שהוא פגש אותם, אחרי שפנו אליו. אנחנו פה בשביל להציל את הגליל המזרחי והגליל המערבי.

היו"ר משה גפני:

ראש עיריית צפת, בקשה.

יוסי קקון:

בו בזמן שמדברים על חוסן לאומי ופועלים בשביל החוסן הלאומי אנחנו בצפת קורסים. העסקים בצפת, שסביבם נעים כל המשפחות, כל הפרנסה, בקריסה כבר 10 חודשים. הנושא של להתחיל את הפיצויים רק ממאי - בדיחה אחת גדולה. אפשר להסביר עד מחר למה עכשיו יש יותר טילים, יותר כטב"מים, אבל כמו שאמר חברי ינון אזולאי, אם ידעתם שאין תיירות ופיציתם את התיירות בינואר-פברואר, גם ידעתם שאין עסקים כי העסקים תלויים בתיירות. זה לא שעכשיו יש אנשים שהלכו ועזבו. כשאין תיירים גם אין עסקים. העסקים שלנו צריכים לקבל פיצויים מה-7 לאוקטובר עד שיוכרז שנגמרה המלחמה.

לגבי המסלולים, יש מסלול של מחזורי מלא ויש מסלול של הוצאות מזכות. לחלק מהעסקים יותר טוב מסלול כזה, לחלק יותר טוב מסלול אחר. צריך שתהיה אפשרות להגיש או את המסלול הזה או את המסלול האחר.

ישנם עסקים של תיירות שעדיין לא קיבלו שום דבר. עשו פה עבודה, הם קיבלו פה פידבקים בלי סוף, אבל הכסף לא נכנס. זה לא אנשים שיש להם כסף עכשיו ואם יתנו להם משהו זה יעזור להם מחר, זה פשוט קריסה של העסקים. הם לא מקבלים חודש ועוד חודש ועוד חודש. הם מגישים, מקבלים אישור, עוזרים להם, אבל בשורה התחתונה אין כסף. למה מינואר העסקים שזכאים לא מקבלים את הפיצוי? ממאי אני יכול להבין כי אולי עברו שבועיים והמנגנון עוד לא נבנה, אבל למה לעסקי התיירות שזכאים מינואר לא נכנס עדיין הכסף?

אנחנו, כמו שאתם יודעים, הפכנו להיות החזית. לא צריך ללכת לפי הרוגים, לפי קילומטר, לפי מספר שריפות, צריך ללכת לפי עסקים שבקריסה. תבדקו אותם, כמו שאמרו פה, תראו אם יש להם 50% נזק, 60% נזק ורק אז תחליטו על איזה מתווה ללכת. אגב, אני חושב שזה לא רק לצפת. אני חושב שגם מגיע לעסק בתל אביב שיוכיח שהוא נפגע בגלל המלחמה. גם מישהו שיש לו אולם בעפולה שחצי מהאנשים מגיעים אליו מהגליל צריך לקבל פיצוי.

ההילולה של האר"י הקדוש שהייתה צריכה להיות בשבוע שעבר בוטלה על ידי פיקוד העורף, מה שמראה את המצב המתוח שיש לנו בצפת, מה שמראה את המצב המורכב שיש אצלנו. שום הנחיה לא השתנתה ב-10 החודשים האלה. לא נכון שמשרד האוצר בא ואומר שההנחיות השתנו כרגע. במוסדות החינוך ללא מיגון ממשיתים ללמוד. יש אמנם עסקים פתוחים וגם ממשיכים לשמור על איזו שהיא שגרה של אירועים, אבל שום דבר לא השתנה מבחינת ההנחיות. אני לא יודע למה החליטו ממאי. צריך לעמוד ולהתעקש שזה לא יהיה ככה.

אושר שקלים (הליכוד):

צפת, אם אני לא טועה, היא העיר השנייה או השלישית בארץ מבחינת ההיקף של תיירות הפנים - למעלה ממיליון אנשים מגיעים לשם. מעבר לנושא של הפנאי והתיירות, יש גם את הנושא של הגלריות ושל הקדושה שמושבת. עם כל הכבוד, מה-7 באוקטובר הכל מושבת.

יוסי קרון:

האוצר אומר שרק ממאי.

אושר שקלים (הליכוד):

צריך לתת לזה פתרון מה-7 באוקטובר, לא ממאי. אם החלטנו שעד אוגוסט יש מענה, נצטרך בעוד חודש להתכנס שוב פעם ולדבר על מה יהיה בתקופת החגים. האם אנחנו לא יכולים לקחת שיפוי מסוים עד אחרי החגים, בשביל שלא נצטרך להתכנס עוד חודש כדי להחליט מה יהיה בעוד חודשיים-שלושה?

ישראל סברדלוב:

אם במשך שנים אנחנו שומעים על ערים שונות שעוברות משברים ואנחנו רואים את ההתגייסות שלך, אדוני היושב ראש, הפעם אנחנו זוכים להרגיש את זה. באמת תודה, אנחנו מעריכים את זה מאוד. אני מבקש להודות לחברי השדולה של נגב-גליל שהגיעו לצפת וראו מקרוב, למדו מקרוב והביאו את זה לשולחן הזה. אתם בטח יודעים כמה ראש העיר שלנו מטריד אתכם בטלפונים ובהודעות כדי להגיע לאיזה שהוא מתווה.

חשוב לומר שלא מדובר כאן באיזו שהיא תביעת מס רכוש על איזה שהוא נזק קטן או נזק גדול, מדובר על מטה הלחם של התושבים. המסעדות לא יכולות להחזיק את עצמן בזכות תושבי צפת, הן זקוקות וחיות מהתיירות שמגיעה מהארץ ומהעולם. התיירות לא קיימת מאז תחילת המלחמה, במשך 10 חודשים, לא חודש אחד פחות. יש לנו אנשים שיש להם גלריות שסגורות עם מנעול וברית, שזה אומר שאותם אנשים לא מביאים שקל הביתה. אני מכיר אדם שיש לו גלריה ומכיוון שלא היה לו מה להביא הביתה הוא קם והלך להיות שכיר בדבר שממש לא מתאים להכשרה שלו. לא יכול להיות שנעזוב אותם. יש מסעדה בצפת שלפני המלחמה החזיקה למעלה מ-100 עובדים ונאלצה עכשיו לפטר כמה עשרות. מי יקים את האדם לפני סגירה? מי יעזור לו להחזיר את העסק שלקח לו שנים להקים? אל תרפו, אל תעזבו עד שהמתווה יהיה מושלם ונכון.

אלי זעפרני :

הרב גפני, תודה רבה על כל מה שאתה עושה למען הקהילה בקרית שמונה והצפון בכלל. פנו אלי מאות בעלי עסקים בקרית שמונה. לא בכדי פניתי לניסים ואטורי לגבי הארנונה של בעלי העסקים. אתם צריכים להבין, לא רק שבעלי העסקים סגרו את העסק שלהם וקראו כלכלית, הם גם מחויבים לשלם את הארנונה של העסקים שלהם, שזה אלפי שקלים ולפעמים גם עשרות אלפי שקלים, לעירייה. בעירייה אין מי שיילחם למען בעלי העסקים, לכן אנחנו צריכים לבוא לוועדת כספים כדי שתסייעו לבעלי העסקים בקרית שמונה. אני מכיר אדם בקרית שמונה שיש לו מסעדה של עובדים באזור התעשייה והוא פותח את המסעדה בשביל כמה שקלים רק כדי לשלם את הארנונה לעירייה. תחליטו לשפות את כל בעלי העסקים בנושא של הארנונה, שזה בדיוק כמו שעשיתם עם המפונים, זה יציל את כל העיריות ואת כל המועצות באזור שלנו.

אלון שוסטר (המחנה הממלכתי) :

מה מוזר בסיטואציה הזאת? שאני יודע שבין מקבלי ההחלטות ברשות המבצעת ישנם אנשים פטרוטים גאים ואנשים רציונאליים. כאשר מסיירים בצפון רואים שהעסקים סגורים. לוקח שבועיים, שלושה, חודש כדי להבין את העניין. זה ברור שצריך לפטור את העסקים ולשפות את הרשויות. זה חלק מעלות מלחמה, כפי שאנחנו מבינים אותה אחרי 10 חודשים.

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית) :

תודה רבה לכל החברים שהצטרפו לדיון החשוב הזה. הדיון הוא על נושא הארנונה, למרות שדובר פה גם על דברים ומעגלים נוספים. הגבייה של הארנונה, ודיברנו על זה גם עם שר הפנים, לא נעשית בהוראה של הרשות המקומית. ראש עיריית צפת לא יכול לוותר לעסקים, זה לא נמצא בידיים שלו. שר הפנים נתן את ברכתו לייצר מתווה כך שלא תיגבה הארנונה מאותם עסקים שלא פעילים. אנחנו צריכים ליזום את הפיצוי שמגיע לאותם עסקים, בוודאי להוריד את נושא הארנונה מהצוואר שלהם, אבל לא פחות חשוב זו התקווה לעתיד. העסקים האלה רוצים לחזור ולפרוח, רוצים לחזור לעבוד, רוצים לייצר, רוצים להרוויח את לחמם בכבוד. אנחנו צריכים לתת להם את המתווים, ליזום אותם, לא רק להגיב לכל הנגזרות של המערכה הזאת.

חנה אתי עטייה (הליכוד) :

אנחנו כאן דנים בנושא של הארנונה לעסקים בצפון, אבל יש גם את הסוגיה של הארנונה לתושבים מפונים. הגיע אלי מקרה של אם חד הורית - היא וילדיה נכים - שעברה מהיישוב אביבים של עמית סופר לכרמיאל וכשהיא ביקשה הנחה בכרמיאל מחלקה הגבייה הטילה וטו, היא אינה מוכנה. יש עוד הרבה מקרים כאלה. למרות שמצבה הכלכלי קשה ואין לה פרנסה לא מוכנים לזכות אותה, לא מוכנים לתת לה את ההנחה שמגיעה לה. אני חושבת שכאן צריך להתערב.

עמית סופר :

צריך לומר שעסקים במרחב הכפרי, ובעיקר חדרי אירוח, ירדו מ-100 לאפס. יש לא מעט עסקים שלצערי לא נופלים במסלולי הפיצוי. אנחנו מכירים את זה גם מדובב, גם מאביבים, גם מיישובי קו העימות. או שמדובר בעסקים חדשים, או בעסקים שלא עבדו בשנים עברו בצורה מיטבית. אני יכול לומר שאצלי ברשות לא מעט הוראות קבע חוזרות לתושבים. כשפונים אלי כדי שאני אתן מענה, לצערי המסלול שאני מפנה אותם זה לרווחה. בואו את העניין של הארנונה נוריד. אני מבין שזו דירקטיבה של משרד הפנים, אבל זה בסוף מתגלגל למשרד האוצר. יש לא מעט עסקים שלא נופלים במסלולי המחזורים, שההכנסה שלהם היא אפס ובכל זאת ממשיכים לשלם ארנונה. צריך למצוא איזה שהוא פתרון, צריך לפטור אותם מהארנונה.

ינון אזולאי (ש"ס) :

אני יודע שפנו כמה פעמים למשרד האוצר בעניין של השיפוי לרשויות - גם ככה בתקופה הזאת יש להן הרבה הוצאות. אני יודע שתבואו עכשיו ותגידו שאתם לא יכולים לשפות, שהם מקבלים את זה במחזורים, אבל אנחנו יודעים שלא כולם מקבלים את זה שם. הם לא אמורים להיות במקום של להילחם על הארנונה, שזה דבר הבסיסי שלהם. הפתרון היחיד שיש זה לתת למועצה או לרשות שיפוי, לא שאותו בעל עסק יצטרך לרוץ. אם עשיתם את זה בקורונה, יש אפשרות לעשות את זה גם עכשיו.

לילך סגל:

מעולם לא נדרשתי להגיע לכאן בשביל לדבר בשם בעלי העסקים בעיר, אבל הנה הגיע היום.

ניסים ואטורי:

איזה עסק יש לך?

לילך סגל:

לי יש משרד פרסום. צפת היא עיר תיירות. לפני הקורונה היו יותר ממיליון תיירים שהגיעו. כל הדתות בעולם מתעניינות בצפת ובאות כדי לשמוע וללמוד. פחות מ-20% מבעלי העסקים בצפת זכאים מינואר עד אפריל - אלה מספרים מגוחכים. שאלתי עכשיו את סגן מנהל קרן הפיצויים אם הוא יודע שאף בעל עסק בצפת לא קיבל שקל מינואר. הם קיבלו אס.אס.אס, קיבלו אימיילים שאומרים שהם זכאים, אבל אף אחד לא קיבל שקל.

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

הגישו תביעות?

לילך סגל:

הגישו וקיבלו אישור שהם זכאים לכסף.

ולדימיר בליאק (יש עתיד):

והכסף לא נכנס?

לילך סגל:

עדכנתי עכשיו את רשות המסים על כך שרק מלונאות קיבלו. חשוב לי שהאנשים פה שהם לא בעלי עסקים ולא עובדים את מה שאנחנו עובדים יום יום יבינו שאין לאנשים עם מה ללכת לסופר. תפתחו את השיבר, תפתחו את הברז, תנו להם את הכסף שמגיע להם. מה אותם בעלי עסקים עושים? משלמים ארנונה. יוסי, שידיו כבולות ולא יכול לסייע, אומר לי ש-16% ארנונה זו גזירה של משרד הפנים. עוד גזירה אנחנו צריכים עכשיו?

היו"ר משה גפני <

משרד האוצר, הנושא הוא הארנונה והשיפוי של משרד האוצר לרשויות.

גל ברנס:

כמו שאמר חבר הכנסת אזולאי, הארנונה משופה, היא בתוך המחזורים ובתוך ההוצאות הקבועות.

ינון אזולאי (ש"ס):

לא אמרתי את זה כי אני מסכים לזה, אמרתי את זה כי אני חושב שצריך לתקן.

גל ברנס:

הארנונה משופה אצל כל עסק שמקבל פיצוי, וכל העסקים בקרית שמונה מקבלים פיצוי. הם יכולים גם לקבל מקדמות כי זה לא עניין תזרימי. עם הפיצוי הזה שהעסקים מקבלים הם אמורים לשלם את הארנונה כמו את הוצאות השכירות שיש להם.

היו"ר משה גפני:

אם אתם משפים את בעלי העסקים בנושא הזה, למה אתם גובים מהם את הארנונה?

אורן בוטא:

הפיצוי הוא לא 100% אף פעם.

אושר שקלים (הליכוד):

בכמה אתם משפים?

גל ברנס:

אנחנו לא בודקים לעסקים הוצאה כזאת או אחרת, אנחנו נותנים להם את הכל כקופסה. הקופסה הזאת כוללת את הארנונה, כוללת את השכירות, כוללת את הביטוח ואת כל ההוצאות שיש להם. אנחנו רק מנכים הוצאות משתנות, כמו את עלות כדורי הפלאפל שהחודש דוכן הפלאפל לא קנה. את ההוצאות הקשיחות והקבועות אנחנו לא מנכים. כמו שהם ממשיכים לשלם את השכירות לבעל הנכס שלהם -

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית):

הוויכוח הוא על החודשים.

ניסים ואטורי:

פה זה להוציא מכיס אחד ולהכניס לכיס השני. בשביל מה צריך את זה בכלל?

גל ברנס:

אחרת נכניס כל עסק למסלול בירוקרטי בלתי נגמר שבו נצטרך לבדוק כמה ארנונה הוא שילם ואז לנכות. אם עסקים לא יקבלו אוטומטית את המענק, ודיברו פה על עסקים שקיבלו את המענקים, ונעבור לעבוד ידנית עם כל עסק, נבדוק להם כמה הם שילמו ארנונה, ננכה ואז נעביר לרשות המקומית, זה יפגע משמעותית בעסקים.

ניסים ואטורי:

אני לא מבין את העניין הזה של להוציא מכיס אחד ולהכניס לכיס השני. האנשים האלה הפכו להיות מסכנים בגלל שהעסק שלהם נסגר. תאמין לי, יש להם את העובדים שהם צריכים לשלם להם, יש להם עדיין חובות לשלם. אתה אומר לו: "שמע, תוציא את הכסף, אני אתן לך מקדמה". יש כאלה שלא קיבלו פיצוי גם חצי שנה. מה הם יעשו בינתיים? עם מה הוא יביא אוכל לילדים שלו? שר האוצר הסכים איתי, אמר לי שהוא מוכן לעשות משוואה מחדש. הוא לא דיבר איתכם? מי מנהל את המשרד, האם אתם או שר האוצר? אנחנו ואתם מקבלים משכורת מהמדינה, אנחנו לא יודעים מה זה בן אדם עם לשון בחוץ שדופקים לו בדלת. יש אנשים שהחליפו ארבע פעמים מספר טלפון. יש בעלת עסק שרצתה להתאבד עוד שנייה. היא הייתה צריכה להחליף מספר טלפון כי רדפו אחריה. אתה מבין איפה אתה נמצא? אתה אומר שתיתן לה את הפיצוי, אבל היא לא קיבלה שקל מתחילת המלחמה. העסק שלה נמצא בצומת וואסט, על יד איזה בסיס. כשאתה שומע התרעה באזור הזה של גבעת הנשיא, זה המקום של העסקים. העסקים שם הם עסקים תיירותיים. כל האזור הזה קרס. מילא האנשים קורסים ואין להם כסף להתנהל בבית שלהם, אבל אתה עוד בא ואומר להם להביא כסף? אתה מבין את הדבר הלא הגיוני הזה? שחררו אותם. שר האוצר אמר שהוא מוכן לזה. אני מבין שאתם מנהלים אותו. תנו לו הנחיה לעשות את זה.

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית):

יש לכם איזה שהוא איסוף מידע לגבי ההפסדים של עסקים, איזה שהוא חתך? אתם יודעים להגיד איפה עסקים נפגעו יותר או פחות ובכמה?

אמיר דהן:

אלה נתונים קיימים שצריך להוציא, אנחנו לא אוספים אותם בשוטף.

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית):

יש לכם את היכולת לייצר מסד נתונים כזה?

היו"ר משה גפני:

מרכז השלטון המקומי, בקשה.

ענת לובזנס:

ברגע שהעסקים לא יצטרכו לשלם ארנונה והארנונה תעבור כשיפוי ישיר לרשויות, שזה מה שהיה בקורונה, הרשויות יוכלו להמשיך לתפקד. אנחנו רוצים שאנשים יחזרו לצפון, אנחנו רוצים את שיקום הצפון. לא ניתן להשאיר את הרשויות עם קופות ריקות.

היו"ר משה גפני:

הבקשה שלנו, של הוועדה, זה שתשפו את הרשויות המקומיות, שלא תגבו את הכסף ממי שלא עוסק ולא עובד.

אמיר דהן:

בקורונה נתנו הוצאות קבועות שהתעלמו מהוצאות הארנונה, ההחזר היה בצורה אחרת. באירוע הזה התבקשו על ידכם ועל ידי כל חברי הכנסת לתת פיצוי גם על אובדן רווחים. ברגע שהכנסנו את אובדן הרווחים לתוך הנוסחה אותם עסקים מקבלים את כל ההוצאות הקבועות שהם לא מצליחים להימנע מהם, כגון שכירות, ארנונה ודברים כאלה. ישבתי עם מישהי שיש לה מסעדה בנהריה וראיתי שאנחנו נותנים לה 15% מההוצאות וכל ההוצאות שלה, כולל הארנונה, זה 4%. היא מקבלת לפי הנוסחה הנורמטיבית הרבה מעבר. המתווה של הקורונה הוא פחות מיטיב מהמסלולים האדומים שניתנו עכשיו לכל הצפון.

רוב התיקים שלנו הם אוטומטיים. ברגע שנעביר את הפיצוי לרשויות המקומיות נצטרך לבדוק את התיקים שכבר שילמנו בהם כסף, מה שיגרום לפיצוי כפול בוודאות. כל מי שהגיש תביעה בכל אחד מהמסלולים וקיבל פיצוי, קיבל בתוך הפיצוי שלו גם את רכיב הארנונה.

היו"ר משה גפני:

אני מבקש לקיים התייעצות עם החברים שהגישו את הבקשה הזאת. נצטרך לדבר על זה עוד הפעם, כי יש דברים שהם מעלים וצריך לקחת בחשבון. אנחנו נגיד את עמדתנו לחברים ולשר.

דיון בנושא יחודיותה של העיר צפת וקריסת העסקים בעיר, הצעתו של חבר הכנסת מיכאל ביטון**היו"ר משה גפני:**

חבר הכנסת מיכאל ביטון, יזמת את הדיון על צפת. תעלה את העניין.

מיכאל ביטון:

היושב ראש, אני מודה לך ששמת את העיר צפת על סדר היום. אין יהדות בלי צפת, אין ארץ ישראל שההתיישבות בה נמשכה 2,000 שנה בלי העיר צפת. כשאתה הולך לשם וזוכה לטבול במקווה האר"י, לבקר בבית הכנסת של השולחן ערוך, של הרב יוסף קארו, וכשאתה שר את "לכה דודי" של שלמה אלקבץ, אתה יודע שצפת ראויה.

זאת עיר שירדה מנכסיה. אמנם יש לה מנהיגות חדשה וטובה, אדם שהיה מנכ"ל עירייה עם ניסיון מקצועי, אבל היא נמצאת בשבר גדול, קללה על קללה - גם קשיים אובייקטיביים, גם סוציו-אקונומי, גם ריחוק וגם מלחמה שפסחה על ההטבות שרק עכשיו הצלחנו להביא.

אני מבקש ממך, היושב ראש, שנפעל יחדיו, קואליציה אופוזיציה, לעצב עבור העיר צפת החלטת ממשלה. יש איזו עיירה קטנה, היא נקראת ירוחם, שבאה לדיון בוועדת כספים ב-2011, 2012.

היו"ר משה גפני:

זה הציל את ירוחם.

מיכאל ביטון:

כשביקשתי מהיושב ראש החלטת ממשלה על ירוחם, עיירה של 10,000 איש, צחקו עלי. עברו שנתיים והבאנו החלטת ממשלה וכסף להחלטת הממשלה. אם ירוחם ראויה להחלטת ממשלה, צפת, שהיא עוגן לגליל עם אוניברסיטה ובית חולים, חייבת החלטת ממשלה. אני רוצה שוועדת כספים, ואני ביקשתי את זה ממך אישית, תהיה הבית לדרוש החלטת ממשלה - היא תעסוק במלחמה, בתכנית הבראה ובהשקעות וצמיחה - במייד, בבינוני ובעתיד לגבי העיר צפת. אם עשינו את זה בירוחם, נעשה את זה גם בצפת.

היו"ר משה גפני:

אני מודה לך על הדברים. אני רוצה להגיד לך, ראש עיריית צפת, שכשמיכאל ביטון היה ראש המועצה של ירוחם האינטרס הלאומי היה לקדם את ירוחם, ובאמת היה דיון על ירוחם שהביא להחלטת ממשלה, הביא להתקדמות בעניין הזה. אני לא יודע אם היום אנחנו בעידן שאנחנו יכולים לעשות את זה מעכשיו לעכשיו לגבי העיר צפת, אבל הנושא של צפת הוא על סדר היום ונצטרך לראות איך אנחנו מתקדמים עם העניין. תודה רבה, חבר הכנסת ביטון, ותודה רבה לכם בצפת. שיהיה לכם בהצלחה.

הישיבה ננעלה בשעה 14:10.